

Spis treści

Tabula gratulatoria	IX
Sługa Klio — Profesor Marek Cetwiński (<i>Marceli Antoniewicz</i>)	XI
Bibliografia prac prof. dr. hab. Marka Cetwińskiego za lata 1968–2010 (<i>Katarzyna Chmielewska</i>)	XVII

I. O POŻYTKACH CZYTANIA ŹRÓDEŁ

Wojciech Iwańczak, Rola broni w kronikach Galla i Kosmasa	3
Tomasz Jasiński, Jak Gall Anonim tworzył <i>veloxy</i> ? Przyczynek do poznania rytmiki <i>Kroniki polskiej</i>	17
Jarosław Wenta, Jak czytać <i>Kronikę</i> Galla Anonima?	25
Vratislav Vaníček, „Bohemi, infestissimi Polonorum inimici”? Literární emoce a politické reality od Galla Anonima po Jindřicha z Isernie	31
Stanisław Rosik, „Testimonium conversionis ac credulitatis illarum gentium...” Wokół pożytku z głów posągu Trzygława w dwunastowiecznej debacie nad pomorskimi misjami św. Ottona z Bambergu	63
Jerzy Hauziński, Zamach na księcia Edwarda Angielskiego (1272) w świetle niedokończonej relacji <i>Chronicon Melrose</i>	69
Libor Jan, Přemyslovská pověst v podání minority Tomáše z Pavie	83
Przemysław Wiszewski, Dlaczego cesarz został kuchcikiem, a Piastowie przestali być królami? Przyczynek źródłoznawczy z historii mentalności i polityki XIII-wiecznych Ślązaków	91
Rościśław Żerelik, „...eyn offen briff of papir mit angedrökten Ingsigil”. W kwestii początków dokumentu papierowego na Śląsku na przykładzie kancelarii księcia brzeskiego Ludwika I	99
Barbara Kowalska, <i>Sacrum</i> w Długoszowym opisie bitwy pod Grunwaldem	107
Maciej Janik, Sarmata wobec historii, czyli Jana Białobockiego <i>Zegar</i> dziejów polskich	123
Andrzej Stroynowski, Kroniki jako źródło wiedzy historycznej w Oświeceniu	139

II. HISTORYCY I ROZWAŻANIA O HISTORIOGRAFII

Jacek Banaszekiewicz, Angielska mediewistka, Notker i jego <i>Gesta Karoli</i> oraz topografia akwizgrańskiej rezydencji, czyli skromny przyczynek do świetnego jubileuszu!	149
Bartłomiej Szyndler, Obraz średniowiecza według Roberta Bartletta	157

Jerzy Maroń, Operacyjny wymiar wojny w średniowieczu. Historiograficzny mit czy historiograficzna „użyteczność”?	165
Stefan Kwiatkowski, <i>Kronika ziemi pruskiej</i> Piotra Dusburga w „klasycznym” okresie polskich badań nad średniowieczną historiografią	171
Ks. Jan Związek, Droga Jana Długosza z Krakowa przez Częstochowę i Kłobuck do Niedzielska	179
Lucyna Harc, O motywach podejmowania badań nad historią Śląska (na przykładach wybranych dzieł wydanych w XVIII w.)	197
Roman Stelmach, Zasłużony śląski archiwista Gustaw Adolf Harald Stenzel	207
Anna Czerniecka–Haberko, Okcydentalizm i orientalizm w twórczości historycznej Oswalda Balzera	217
Norbert Morawiec, Historyk–władza–religia. Prawosławno–unicki dyskurs pamięci w twórczości historycznej Aleksandra Dobrokłóńskiego	229
Piotr Boroń, Polska mediewistyka śląska w okresie międzywojennym — przyczynek do dziejów śląskiej historiografii	241
Beata Urbanowicz, Idee przewodnie i koncepcje dydaktyczne polskich podręczników historii dla szkół powszechnych w okresie międzywojennym	253
Bożena Płonka–Syroka, Tradycje interpretacyjne w filozofii europejskiej a kształtowanie się standardu antropologii wiedzy	261

III. SPOŁECZEŃSTWO — WŁADZA — POLITYKA

Henryk Samsonowicz, Uwagi o istocie miasta w dziejach	271
Artur Boguszewicz, Od Goldensteinu do Friedebergu. Zamki pogranicza śląsko–morawskiego na przełomie XIII i XIV w.	277
Leszek Kajzer, Między Chęcunami a Pińczowem, czyli o nowych badaniach obu warowni	295
Idzi Panic, Z badań nad osadnictwem na Górnym Śląsku w pełnym i schyłkowym średniowieczu	305
Jacek Matuszewski, Fenomen jagiellońskich zastawów w Polsce. W poszukiwaniu przyczyn ich powodzenia w XV i XVI stuleciu	315
Tomasz Jaworski, Czechy a Łużyce w XV–XVII w.	321
Jan Harasimowicz, Główne płaszczyzny polsko–niemieckich stosunków kulturalnych w epoce nowożytnej	331
František Musil, Obraz Kladska v díle Bohuslava Balbína	341
Andrzej J. Zakrzewski, Stanisław Leszczyński jako filozof wychowania	351
Małgorzata Durbas, Chevalier de Solignac — sekretarz wieczysty Akademii Stanisława w Nancy	363
Sławomir Górzyński, Hołd lenny w Krakowie w 1796 r.	373
Karolina Studnicka, Walory gospodarcze Ukrainy w świetle sprawozdania Tomasza Potockiego w „Rocznikach Gospodarstwa Krajowego”	381
Witold Marcoń, Szkic do portretu Jana Kojca	393
Andrzej Dubicki, Tadeusz Dubicki, Geneza rumuńskich „partii historycznych” (Partii Narodowo–Liberalnej i Partii Konserwatywnej)	401

Ryszard Szwed, Kazimierza Kühna rozważania o samorządzie terytorialnym	413
Tomasz Głowiński, „Um jeden Preis mit den Polen fertig zu werden” — niemieckie wysiedlenia w Generalnym Gubernatorstwie 1939–1945	427
Grzegorz Łukomski, Początki emigracyjnej publicystyki Józefa Mackiewicza 1945–1955	435
Grzegorz Strauchold, Powrót na „zaginiony” Zachód. Polityka Władysława Gomułki wobec Ziem Zachodnich i Północnych w latach 1956–1957	449

IV. ŻYCIE CODZIENNE I NIECODZIENNE

Marek Derwich, Misjonarz i jego kucharz. Z badań nad składem i liczebnością wczesnośredniowiecznych wypraw misyjnych	467
Joanna Karczewska, Zakazana rozrywka. Hazard w Polsce na podstawie średniowiecznych zapisek sądowych	473
Janina Gilewska–Dubis, Kształcenie medyków polskich na Uniwersytecie Krakowskim w dobie średniowiecza	481
Anna Odrzywolska–Kidawa, <i>Stadło małżeńskie</i> Jana Mrowińskiego jako parenetyczny przykład związku małżeńskiego w XVI w.	495
Dorota Żołądź–Strzelczyk, „Bezecne stowarzyszenie” i inne „rozrywki” uczniów szkół jezuickich	511
Bogdan Rok, Wyprawa Teofili Konstancji z Radziwiłłów Morawskiej do Neapolu w 1774 r.	521
Joachim Zdrenka, Pogrzeb książęcy w Złotowie	529

V. ZA KLASZTORNymi MURAMI

Jerzy Strzelczyk, Bunt w klasztorze	535
Andrzej M. Wyrwa, O stroju zakonnym cystersów w świetle wybranych źródeł normatywnych i tradycji zakonnej. Zarys problemu	547
Barbara Popielas–Szultka, Opieka duchowna biskupstwa kamieńskiego (<i>in spiritualibus</i>) nad cysterkami koszalińskimi w średniowieczu	565
Anna Pobóg–Lenartowicz, Prepozytura kanoników regularnych w Mstowie (do początku XVI w.)	577
Katarzyna Chmielewska, „Ad laudem bonorum et vindicandam malorum” — o powodach spisania śląskich średniowiecznych kronik kanoników regularnych	589
Pavel Krafl, „Pro nostrorum ac parentum nostrorum redemptione”. Založení klásterského řeholních kanovníků	601
Marek Stawski, „Abbas in pontificalibus...” — wokół praw i przywilejów pontyfikalnych opatów w średniowieczu w świetle bulli dla klasztorów polskich z XIV i XV w.	609
Dariusz Aleksander Dekański, Kilka uwag o edukacji zagranicznej dominikanów i karierach zakonnych Kaznodziejów z Pomorza Gdańskiego w średniowieczu	619
Dariusz Karczewski, Z dziejów klasztoru franciszkanów w Haliczu (do początków XVII w.)	627
Waldemar Palus, Jasna Góra na początku XX w.	633

VI. CZAS WOJNY I POKOJU

Tomasz Ładoń, Marek Emilusz Lepidus wobec rewolty sertoriańskiej (78–77 przed Chr.)	647
Jan Tęgowski, Wyprawa margrabiego Zygmunta Luksemburskiego przeciwko Siemowitowi IV w 1383 r.	655
Bogusław Czechowicz, Widzenie arcybiskupa, czyli dlaczego rewolucja husycka wybuchła w Pradze	661
Ivana Čornejová, Arnošt Ottovalský, aneb jak se zrádce Prahy dostal do polských dějin	665
Hieronim Grala, „Pax Moscovitica”? Wokół rosyjskiego wladztwa w Inflantach w epoce Iwana IV Groźnego	673
Radek Fukala, Slezský kníže Karel Fridrich Minsterbersko–Olešnický a třicetiletá válka ...	697
Maciej Franz, Tragizm postaci Mikołaja Potockiego — o kapryśności historii słów kilka ...	703
Tadeusz Srogosz, Kategoria stylu życia jako narzędzie badawcze historyka	709
Maciej Trąbski, „Ułańskie potyczki” — z problematyki dyscypliny wojskowej w latach 1768–1830	721

VII. GENEALOGIA I HERALDYKA

Krzysztof Benyskiewicz, Księżna Maria, żona palatyna Piotra. Historia i legenda XII w. ...	733
Alicja i Jan Szymczakowie, Księżniczki śląskie w Łęczycy w XIII w.	751
Edward Rymar, „Vorbothe de Mogulicz alias Virsebant de Smochaw”, czyli przyczynek do biografii Grzymality Wierzbęty ze Smogulca i dziejów Wielkopolski w latach 1380–1383	765
Ondřej Felcman, Čtvrcené štíty v českomoravské šlechtické heraldice středověku	775
Klemens Bruski, <i>Descriptio septem abbatum</i> . Nieznane dzieło Jana Karola Dachnowskiego, wykorzystane w pelplińskiej kronice klasztornej	785
Wojciech Strzyżewski, Pastorał, klucze i pług. Historyczno–heraldyczne przemiany herbu Pszczewa (województwo lubuskie)	793
Janusz Grabowski, Małżeństwa Konrada III Rudego. Ze studiów nad genealogią Piastów mazowieckich	799
Robert W. Szwed, Ostatni z hrabiowskiej (żareckiej) linii Męcińskich	809

VIII. SIGNUM TEMPORIS

Bronisław Szubelak, Rydwany z kosami na Bliskim Wschodzie w starożytności	819
Andrzej Pleszczyński, Znaczenie symboliczno–insygnialne dekoracji pochwy tzw. Miecza Rzeszy (wykonanej ok. 1070 r.)	827
Blanka Antoniewicz–Goraj, Diabelskie sprawy w polskiej sztuce romańskiej i gotyckiej	835
Kazimierz Bobowski, Spory ideologiczne wokół pisma neogotyckiego w Niemczech 1871–1941	845
Janusz Spyra, Spór cieszyńskich rabinów, czyli o względności społecznego odbioru efektów pracy naukowej	849